

بازی پاکستان با ورق بنیاد گرای،

تروریزم و افراط گرایی

قسمت پنجم و پایانی

استاد (صبح)

پاکستان بازنده و امریکا برنده نخواهد شد؟

آمریکا به دلیل ترس از استفاده شدن این بمب های هسته ای بر علیه کشور دیگری توسط پاکستان، قصد دارد هر طور که شده زرادخانه هسته ای پاکستان را تحت کنترل خود در آورد و چه راهی بهتر از حمایت از افراطیون برای تصرف این منطقه حساس و مهم؟! پایگاه اطلاع رسانی اینفرمیشن کلیرینگ هاوس به تازگی افشاء نموده است که طالبان پاکستان توسط سازمان اطلاعات آمریکا سیا، مدیریت می شوند. این پایگاه خبری آمریکایی عنوان کرده است: چرا آمریکا هیچگاه نقاط تجمع طالبان پاکستان را که

اسلام آباد به آنها معرفی می کند، هدف قرار نمی دهد و نقاط دیگری را بمباران می کند؟ غیر از این است که سازمان سیا با سران طالبان پاکستان ارتباط داشته و دارد؟

در پاسخ به این سوال که هدف آمریکا از همکاری با طالبان چه می تواند باشد؟ باید گفت: از مهمترین عوامل همکاری پشت پرده سیا با طالبان، بی ثبات سازی اسلام آباد و به دست گرفتن زرادخانه هسته ای پاکستان توسط واشنگتن می باشد. براساس برآورد کارشناسان پاکستان حدود یکصدکلاهک هسته ای در اختیار دارد، که نگرانی بزرگی برای کشورهای همچون آمریکا و بریتانیا محسوب می شود. به همین دلیل با وجود اینکه اسلام آباد همواره تاکید کرده است که تسلیحات هسته ای این کشور در محلهای امنی قرار دارد اما رییس جمهور آمریکا نیز بارها در این باره ابراز نگرانی کرده است. دولت پاکستان مخالف پیمان پیشنهادی توقف تولید مواد شکافت پذیر است چراکه دسترسی این کشور را به اورانیوم غنی شده در سطح بالا و پلوتونیوم برای تولید تسلیحات هسته ای محدود می کند در حالی که پاکستانی ها این امتیاز را پیمان موازنه قدرت هسته ای میان اسلام آباد و دهلی نو می دانند.

آنچه مسلم است اینکه آمریکا به دلیل ترس از استفاده شدن این بمب های هسته ای بر علیه کشور دیگری توسط پاکستان، قصد دارد هر طور که شده زرادخانه هسته ای پاکستان را تحت کنترل خود در آورد و چه راهی بهتر از حمایت از شبه نظامیان برای تصرف این منطقه حساس و مهم. لذا می توان گفت همکاری سیا با طالبان و مدیریت فعالیتهای این گروه های تندرو با هدف تسلط بر تسلیحات هسته ای اسلام آباد صورت می گیرد، هرچند سازمان اطلاعاتی آمریکا مجبور است هر از چندگاهی طالبان پاکستان را هدف قرار دهد تا وجود همکاری بین سیا و طالبان علیه دولت های افغانستان و پاکستان پنهان نگه داشته شود. با این تفاسیر که آمریکا به دوست دیرینه خود که سیاستهای واشنگتن را مو به مو در منطقه اجرا می کند، خیانت بنماید و سیاست دوگانه ای داشته باشد.

دیگر چه توقعی است که مقامات کاخ سفید با دولتمردان افغانستان صادق باشند و آنها را به بازی نگیرند. وقتی که مقامات اسلام آباد ندانسته، به یکباره خود را در دامی که خود با دستهایشان به کمک دوستشان آمریکا پهن کرده اند، گرفتار می بینند و راه چاره ای جز افشاء گری ندارند، وای به حال دولت و ملت افغانستان که بدون هیچگونه منفعتی دچار این بازی های سیاسی ناجوانمردانه می شوند و کاری از آنها ساخته نیست.

یک پایگاه اطلاع رسانی در کانادا با اشاره به چالش های موجود در روابط میان پاکستان و آمریکا نوشت: نبردی اعلام نشده میان این دو کشور در جریان است. پایگاه خبری گلوبال ریسرچ در همین زمینه نوشت: با آنکه سفر اخیر هیلاری کلینتون، وزیر خارجه آمریکا، به اسلام آباد بر خلاف سفر وی در

اکتبر سال ۲۰۰۹ با بمب گذاری‌های انتحاری از سوی طالبان همراه نبود، اما نمی‌توان آن را موفقیت آمیز و نشانه از بین رفتن احساسات ضدآمریکایی مردم پاکستان دانست. کلینتون بعد از اسلام آباد، به کابل رفت و همایش برگزار شده در آن شهر را نقطه عطفی در امنیت افغانستان نامید. این همایش، شش ساعت به طول انجامید و کشورهای شرکت‌کننده در آن وعده دادند ۲۰ میلیارد دلار به افغانستان کمک کنند. همچنین اعلام کردند نیروهای امنیتی افغانستان می‌توانند کنترل همه ولایت‌های کشور خود را تا سال ۲۰۱۴ در دست بگیرند. اما نکته قابل توجه این است که وعده‌های کمک به افغانستان به طور خودکار به حمله نظامی به وزیرستان شمالی در پاکستان منوط شده است. این در حالی است که راهبرد فعلی پاکستان مذاکره با رهبران شاخص در این منطقه، یعنی جلال‌الدین و سراج‌الدین حقانی است. کلینتون به وضوح امکان هر نوع مذاکره با آنها را منتهی دانسته و کمک آمریکا را مشروط به مبارزه با آنان کرده است.

از سوی دیگر، با وجود وعده‌های فراوان برای ارائه کمک‌های غیر نظامی به پاکستان، تا کنون این وعده‌ها محقق نشده است. برای نمونه، لایحه کری- لوگار به عنوان دستاورد قابل توجه دولت فعلی آمریکا که به منظور ارائه کمک‌های غیرنظامی به پاکستان مطرح شده، هنوز در کنگره متوقف مانده است. از طرف دیگر، لایحه تجارتي که برای مناطق قبیله‌ای نیمه خودمختار تنظیم شده بود نیز همچنان معطل مانده است. به نظر می‌رسد پاکستان برای دریافت وعده‌های دیرینه صندوق حمایت از ائتلاف باید خود را به آب و آتش بزند. در همین راستا حتی گروه دولتی موسوم به دوستان پاکستان هم تنها ۷۲۵ میلیون دلار از ۶.۵ میلیارد دلار کمک وعده داده شده را دریافت کرده است. این وعده در ماه اپریل ۲۰۰۹ داده شده بود.

واکنش رسانه‌های پاکستانی هم در این زمینه جالب توجه است. یک پایگاه اطلاع رسانی پاکستانی موسوم به نیوز اینترنشنل پیشنهاد جدید کلینتون را نوعی رشوت برای مطمئن شدن از ادامه جنگ دانسته است. پایگاه اطلاع رسانی داون هم از کمک‌های آمریکا تحت عنوان عنوان مشت آهنی کلینتون در دستکش رنگین یاد کرده است. لحن مثبت کلینتون توانسته رضایت گروهی از رهبران پاکستانی را جلب کند، اما آنها باید بدانند که روابط بین پاکستان و آمریکا پیچیده است. افراد زیادی باور دارند که این روابط در واقع ریشه مشکل شبه نظامی گری در پاکستان است و بدون خروج نیروهای آمریکایی از منطقه نمی‌توان آن را حل کرد. کلینتون که در سفر اخیر خود نمی‌خواست در جنگ رسانه‌ای شکست بخورد، احساسات ضدآمریکایی مردم پاکستان را به گردن جرج بوش، رئیس جمهور پیشین آمریکا، انداخت و گفت: البته بی‌اعتمادی عمیقی بین دو ملت وجود دارد که ما میراث دار آن هستیم. گفتنی است مرکز تحقیقاتی پیو

مقبولیت آمریکا نزد مردم پاکستان در سال جاری را ۱۷ درصد گزارش کرده و با آنکه این آمار ۱ درصد از سال ۲۰۰۹ بیشتر است، نسبت به سال ۲۰۰۸ دو درصد کاهش نشان می‌دهد.

همچنان افشای اسناد محرمانه جنگ در افغانستان که پای دستگاه‌های اطلاعاتی پاکستان را نیز به میان آورده است، از سوی تحلیلگران نوعی سناریوی جدید برای فشار به دولت اسلام آباد ارزیابی شده است، هرچند به ظاهر کاخ سفید از این مساله عصبانی است. اسناد محرمانه‌ای را که پایگاه اینترنتی ویکی لیکس برای اولین بار منتشر کرده است، تصریح می‌کند که دستگاه اطلاعاتی پاکستان در چندین عملیات نظامی که در سال‌های اخیر طالبان علیه کابل انجام صورت گرفته، دخالت داشته است. این گزارش مربوط به دوره زمانی جنوری دو هزار و چهار تا دسامبر دو هزار و نه است. بر اساس همین اسناد، آی. اس. آی در عملیات ترور حامد کرزی رییس جمهوری افغانستان در سال دو هزار و هشت، عملیات علیه سفارت هند در کابل و حمله به هواپیمای نظامی ناتو دخالت داشته است. این گزارش محرمانه افزوده است: سازمان اطلاعات پاکستان حدود یک هزار دستگاه موتورسیکل برای جلال‌الدین حقانی رییس شبکه حقانی ارسال کرده است. در بخش دیگری از این اسناد آمده است: دستگاه اطلاعاتی پاکستان تلاش کرده بود با همکاری طالبان مشروبات الکلی مسموم به نیروهای بین‌المللی و افغان بدهد و تلاش کرده بود که کودکان افغان را برای انجام عملیات انتحاری علیه نیروهای ناتو و آمریکایی تشویق کند.

به نظر می‌رسد ترجیح بند افشای اسناد فوق‌الذکر فشار به پاکستان باشد.

برخی از تحلیلگران معتقدند که افشای این اسناد، اتفاقی جدید نیست و رویه سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا این است که گاهی مواقع برای اهداف ازپیش تعیین شده خود از جمله فشار و دریافت امتیاز از کشور یا کشورهای هدف به چنین اقدام‌های مبادرت می‌کند. بر اساس این دیدگاه افشا شدن هزاران سند طبقه بندی شده توسط پایگاه اینترنتی ویکی لیکس ترفند آمریکا برای متهم کردن پاکستان به بازی دوگانه است. واضح است که انتشار نود و یک هزار سند سری، نمی‌تواند بدون موافقت ضمنی نهادهای آمریکایی صورت گرفته باشد. کاخ سفید از طریق افشای اسناد مذکور سعی داشته اسلام آباد را به بازی دوگانه متهم کند. در صورتی این دیدگاه را بپذیرم، آمریکایی‌ها همچنان برای نفوذ به بدنه و ساختار اصلی سازمان اطلاعات اردوی پاکستان راهی طولانی دارند، چرا که این دستگاه امنیتی نیز مانند سیا پیچیده و در راهروهای متعددی در منطقه بازی می‌کند که فهم آن برای واکنشگتن مشکل است.

البته دولت اسلام آباد همواره ادعاهای آمریکا مبنی بر حمایت از طالبان را رد کرده است. عبدالبسیط سخنگوی وزارت خارجه پاکستان، انتشار اسناد محرمانه‌ای درباره حمایت اسلام آباد از طالبان در افغانستان، را اطلاعات انحرافی و بی‌اساس خواند. وی اعلام کرد: این اطلاعات انحرافی است که بطور

قطع با واقعیت ارتباطی ندارد سخنگوی وزارت خارجه پاکستان گفت: همه این اطلاعات فقط از فقدان درک کامل از پیچیدگی این مشکلات حکایت دارد. عبدالبسیط اظهار داشت: نقش سازنده و مثبت پاکستان در افغانستان نباید به این شکل با چنین گزارش‌های هدفمند و بی‌اساسی مخدوش شود. یک مقام ارشد اطلاعاتی پاکستان نیز گفت: این اطلاعات از گزارش‌های خام و تایید نشده اطلاعاتی استخراج شده و هدف از اعلام آنها لکه دار کردن شهرت نهاد اطلاعاتی پاکستان است.

این دیدگاه تصریح می‌کند آمریکا مایل است از دولت پاکستان به عنوان دولتی متحد در جنگ علیه تروریسم

دولتی تابع به معنای خاص بسازد و تحقق چنین ایده‌ای نیز به ابزارهای قوی و مستندات کافی نیازمند است. افشای این اسناد بخشی از این سناریو است که آمریکایی‌ها از آن بهره برده اند و همانطور که جیمز جونز مشاور امنیت ملی کاخ سفید نیز تاکید کرده است این اطلاعات مقام‌های دولت اوپاما را شگفت زده نکرده است. سایر شواهد نیز نشان می‌دهد که برخورد آمریکایی‌ها با این مساله بسیار حساب شده بوده است و نمی‌توان افشای این حجم از اسناد را بدون هدف‌گذاری پذیرفت. فیلیپ کرولی سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا گفته بود که ما در تماس با یوسف رضا گیلانی نخست وزیر پاکستان و حامد کرزی رییس جمهوری افغانستان به آنها هشدار داده‌ایم مراقب باشند. وی تصریح کرده بود که سفرای آمریکا در اسلام آباد و کابل نیز تلاش می‌کنند دولت‌های افغانستان و پاکستان را از خطرهای احتمالی که وجود دارد آگاه کنند!.

این فرضیه تصریح می‌کند سفرهای انجام شده مقام‌های آمریکایی به پاکستان پیش از افشای این اسناد نیز بدون محاسبه انجام نشده است. سفر اخیر هیلاری کلینتون و مایک مولن رییس ستاد مشترک اردوی آمریکا به پاکستان و تاکیدهای این دو مقام واشنگتن مبنی بر سرکوب بیشتر طالبان و القاعده از فشارهای پیوسته آن کشور به دولتمردان پاکستانی حکایت داشت، فشارهایی که تاکنون نتایج دلخواهی برای آمریکایی نداشته است. کلینتون بعد از دیدار از پاکستان، گفت که اسامه بن لادن در این کشور حضور دارد. مولن نیز بعد از دیدار با جنرال اشفاق کیانی فرمانده نیروی زمینی اردوی پاکستان ضمن حمایت از اظهارات وزیر خارجه آمریکا گفته بود: من اعتقاد دارم بن لادن در خاک پاکستان است. وی یک روز قبل از افشای اسناد محرمانه پنتاگون – اقدام نظامی علیه گروه‌های تروریستی از جمله شبکه حقانی را خواستار شده بود. مقام‌های آمریکایی نیز تاکید دارند که سفر اخیر ریچارد هالبروک نماینده آمریکا در امور افغانستان و پاکستان به اسلام آباد و دیدار با زرداری نیز در خصوص افشای این اسناد انجام شده است.

بنابراین همگی این شواهد نشان می‌دهد که آنها در یک بازی دوگانه تلاش دارند بیش از گذشته پاکستان را تابع کنند چرا که اهداف منطقه‌ای واشنگتن فراتر از حضور در افغانستان و پاکستان است. آمریکا تاکید می‌کند که شبکه‌های تروریستی تحت مدیریت اسامه بن لادن و ملا عمر از یکسو و شبکه حقانی از سوی دیگر مانع از برقراری امنیت در افغانستان هستند. چندی قبل دانشگاه ال. اس. ای لندن گزارشی را منتشر کرد که در آن به صراحت از ارتباط دستگاه‌های اطلاعاتی پاکستان با رهبران القاعده و گروه‌های طالبان از جمله شبکه حقانی پرده برداشت. این گزارش البته بی‌ارتباط با درخواست واشنگتن از اردوی پاکستان برای برخورد با شبکه حقانی نبود، چرا که آمریکایی‌ها معتقدند بازسازی شبکه حقانی از سوی جلال‌الدین حقانی ضربه‌های سهمگینی به نیروهای ائتلاف در افغانستان وارد کرده است و اقدام نظامیان پاکستانی علیه این شبکه از القاعده ضروری است. گفته می‌شود شبکه حقانی، که توسط جلال‌الدین حقانی رهبری می‌شود، یک گروه شبه نظامی و متحد طالبان است و البته به دلیل کوهلت سن وی (حدود هفتاد تا هشتاد سال) رهبری این گروه به پسر ارشدش سراج‌الدین منتقل شده است.

حقانی‌ها از قوم پشتون و قبیله زدران مربوط ولایت جنوبی پکتیا هستند.

حقانی قدرت خود در مناطق پشتون‌نشین پاکستان در شمال وزیرستان در مرز با ولایت خوست افغانستان را حفظ کرده است. شبکه حقانی در بسیار ولایت‌های جنوب شرقی افغانستان فعال می‌باشد و در پی کنترل پایگاه‌های سنتی خود در ولایت‌های خوست و پکتیا است. ریچارد هالبروک نماینده ویژه آمریکا در امور افغانستان و پاکستان نیز اعلام کرد که شبکه حقانی وابسته به القاعده از مخفیگاه‌های امن خود در پاکستان پیوسته حملاتی را علیه نیروهای ائتلاف و آمریکایی در افغانستان انجام می‌دهد. آمریکایی‌ها سال گذشته نیز موضوع شورای کویته را محور اعمال فشار به پاکستان قرار داده بودند. آنها مدعی بودند که دستگاه‌های اطلاعاتی پاکستان با شورای کویته در ارتباط است و حتی نماینده‌ای نیز در این شورا از اردوی پاکستان حضور دارد. پنتاگون متعقد است که شورای کویته به رهبری ملا عمر از جمله طراحان اصلی حملات به نیروهای ائتلاف در خاک افغانستان است و در این مسیر، سازمان اطلاعاتی اردوی پاکستان (ای. اس. آی) نیز به کمک آنها شتافته است. محصلین مدارس مذهبی به ویژه کسانی که در دوره جهاد افغانستان به این منطقه مهاجرت کردند، بسیاری از نیروهای جهادی سابق به ویژه افرادی که متعلق به حرکت انقلاب اسلامی به رهبری مولوی محمد نبی محمدی هستند، در زیر چتر شورای کویته فعالیت دارند. نکته مهم درباره شورای کویته این است که این شورا ارتباط تنگاتنگی با شبکه القاعده دارد. اعضای این شورا هم در درون خود و هم با اعضای القاعده پیوند خانوادگی مستحکمی برقرار کرده اند، به ویژه پیوند سببی ملا عمر با بن لادن در تحکیم این همبستگی مهم بوده است. شاید به دلیل

همین وابستگی‌ها بود که در سال ۲۰۰۱ ملامر از تحویل اسامه بن لادن به آمریکا و اخراج آن از افغانستان پرهیز کرد.

شورای کوئته در میان سایر شاخه‌های طالبان، ایدئولوژیکترین شاخه محسوب میشود. این گروه خواهان استقرار حکومت اسلامی در افغانستان (امارات اسلامی افغانستان) که تحت رهبری امیرالمومنین باشد، هستند و بر همین اساس بشدت با دولت فعلی افغانستان مخالفند و آن را دست‌نشانده غربیها قلمداد میکنند. شورای کوئته بر خروج نیروهای خارجی اصرار دارد و به سادگی حاضر نیست با آمریکاییها و دولت کرزی وارد مذاکره شود. آنچه آمریکاییها آن را طالبان افراطی مینامند، این شاخه از طالبان هستند.

مقام‌های پاکستانی در مقابل ایده آمریکایی‌ها بارها مقاومت کرده و حاضر نیستند تسلیم فشارهای واشنگتن شوند. قمر زمان کاپر هوزیر اطلاع رسانی پاکستان درباره گزارش ویکی لیکس گفته است: این نوع اتهام‌ها جدید نیست اما همه باید بدانند که پاکستان خود بیشتر از افغانستان قربانی بزرگ ترور است. وی تاکید کرده است: هزاران نفر از نیروهای ما جان خود را در این جنگ از دست دادند. تلفات غیر نظامی ما نیز بیش از هر کشور دیگری است، بنابراین ما درباره چه کسی حرف می‌زنیم که از تروریست‌ها حمایت می‌کند. ما در حال مبارزه با تروریسم در داخل کشور خود هستیم.

نخست وزیر انگلیس به دلیل سخنان در سفر تجارتي به هند درباره صدور تروریسم از پاکستان در يك مناقشه دیپلماتیک با اسلام‌آباد گرفتار شد. سفير پاکستان در انگلیس دیوید کامرون نخست وزیر انگلیس را به تخریب آینده صلح منطقه‌ای با اظهاراتش متهم کرد. وزارت امور خارجه پاکستان فداکاری‌های این کشور در نبرد علیه تروریسم را به نخست وزیر انگلیس یادآور شد و افزود: همان طور که انگلیس به خوبی می‌داند شبکه‌های شبه نظامیان هیچ مرزی نمی‌شناسند دیوید کامرون با سفر به هند قصد داشت که سیاست خارجی جدید خود را برپایه منافع تجاری به نمایش بگذارد اما عزم وی برای سرمایه‌گذاری و برقراری روابط تجاری تحت‌الشعاع عرصه پر خطر روابط هند و پاکستان و امنیت منطقه‌ای قرار گرفت. از جانب دیگر کامرون در پاسخ به سوالی درباره ناآرامی در جنوب آسیا، به پاکستان نسبت به تبدیل شدن به پناهگاهی برای گروه‌های شبه نظامی یا حمایت از آنها برای حمله به اهدافی در هند یا افغانستان هشدار داد. وی گفت: ما به هیچ وجه نمی‌توانیم این موضوع را تحمل کنیم که این کشور (پاکستان) دو رو به نظر برسد و بتواند به صدور تروریسم چه به هند یا افغانستان یا نقاطی دیگر در جهان کمک کند. سخنان کامرون تنها چند روز پس از افشای اسناد محرمانه اردوی آمریکا که در آنها سرویس اطلاعاتی پاکستان به ارتباط با طالبان متهم شده صورت گرفت. سخنان کامرون بازتاب وسیعی

در روزنامه‌های چاپ هند داشت که مدت‌هاست پاکستان را به پناه دادن به گروه‌های افراطی نظیر لشکر
طیبه عامل حملات بمبئی در سال دوهزار و هشت میلادی متهم می‌کنند.

واجد شمس‌الحسن عضو کمیسیون عالی پاکستان در لندن ضمن ابراز یاس و ناامیدی عمیق دولت‌ش اظهار
کرد که کامرون نقش عظیم پاکستان در جنگ علیه تروریسم را نادیده گرفته است. شمس‌الحسن طی
گزارشی در روزنامه گاردین نوشت: به نظر می‌رسد که او (کامرون) بیشتر متکی به اطلاعات برپایه
افشاهایی است که فاقد اعتبار و سندیت هستند. وی افزود: سفر کامرون که با اهداف تجارتي صورت
گرفت می‌توانست بدون لطمه زدن به آینده صلح منطقه‌ای باشد. عبدالباسط سخنگوی وزارت خارجه
پاکستان در اسلام‌آباد نیز گفت: تروریست‌ها هیچ دین، بشریت، قومیت خاص یا جغرافیای مشخصی
ندارند. وی افزود: شبکه‌های تروریستی همان طور که انگلیس به خوبی می‌داند در مناطق و شهرهای
مختلف فعال هستند.

منابع مورد استفاده: بررسی استراتژیک، فارس، واشنگتن پریم، تابناک، خبر، بخش‌های خبری و مقاله‌های نویسنده در نشریه
های مختلف.